

Lieta C-544/19

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2019. gada 9. jūlijs

Iesniedzējtiesa:

Verwaltungsgericht Blagoevgrad (Bulgārija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 5. jūlijs

Kasācijas sūdzības iesniedzēja:

“*ECOTEX BULGARIA*” EOOD

Atbildētāja kasācijas tiesvedībā:

Teritorialna direksia na Natsionalnata agentsia za prihodite, Sofija

Pamatlietas priekšmets

Kasācijas tiesvedība par kasācijas sūdzības iesniedzējai piemērotu administratīvu sodu – naudas sodu – par skaidras naudas maksājumu ierobežojuma pārkāpumu saskaņā ar *Zakon za ogranichavane na plashtaniyata v broi* (Likums par skaidras naudas maksājumu ierobežošanu) 3. panta 1. punkta 1. apakšpunktu.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu juridiskais pamats: LESD 267. panta a) un b) punkts.

Lūgums sniegt interpretāciju par: LESD 63. pantu; Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. panta 3. punktu; Direktīvas (ES) 2015/849 sesto apsvērumu, 2. panta 1. punktu, 4. un 5. pantu, 58. panta 1. punktu un 60. panta 4. punktu.

Prejudiciālie jautājumi

Pirmais jautājums:

Vai LESD 63. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums, kāds ir aplūkots pamatlietā, saskaņā ar kuru iekšzemes maksājumi, kuru summa ir 10 000 levas (BGN) vai lielāka, ir jāveic tikai ar naudas pārvedumu vai iemaksu maksājumu kontā un ar kuru tiek ierobežoti tādu dividenžu no nesadalītās peļņas maksājumi skaidrā naudā, kuru summa ir 10 000 BGN vai lielāka? Ja ar LESD 63. pantu tiek pieļauts šāds tiesiskais regulējums: vai šāds ierobežojums ir attaisnojams ar Direktīvas (ES) 2015/849 mērķiem?

Otrais jautājums:

Vai Direktīvas (ES) 2015/849 2. panta 1. punkts, ņemot vērā sesto apsvērumu, kā arī tās 4. un 5. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to netiek liegta tāda vispārēja valsts tiesību norma, kāda ir aplūkota pamatlietā, saskaņā ar kuru iekšzemes maksājumi, kuru summa ir 10 000 BGN vai lielāka, ir jāveic tikai ar naudas pārvedumu vai iemaksu maksājumu kontā un saskaņā ar kuru netiek ņemta vērā ne persona, ne skaidras naudas maksājuma iemesls, un kura šajā ziņā vienlaikus attiecas uz visiem fizisku un juridisku personu skaidras naudas maksājumiem?

1) Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša: vai ar Direktīvas (ES) 2015/849 2. panta 1. punkta 3. apakšpunkta e) punktu, ņemot vērā sesto apsvērumu, kā arī tās 4. un 5. pantu, dalībvalstīm tādā valsts tiesību normā, kāda ir aplūkota pamatlietā, ir ļauts paredzēt papildu vispārējus ierobežojumus attiecībā uz skaidras naudas maksājumiem iekšzemē, un saskaņā ar šo tiesību normu skaidras naudas maksājumi iekšzemē, kuru summa ir 10 000 BGN vai lielāka, ir jāveic tikai ar naudas pārvedumu vai iemaksu maksājumu kontā, ja skaidras naudas maksājuma iemesls ir “nesadalītā peļņa” (dividendes)?

2) Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša: vai ar Direktīvas (ES) 2015/849 2. panta 1. punkta 3. apakšpunkta e) punktu, ņemot vērā sesto apsvērumu un tās 5. pantu, dalībvalstīm tādā valsts tiesību normā, kāda ir aplūkota pamatlietā, ir ļauts paredzēt ierobežojumus attiecībā uz skaidras naudas maksājumiem iekšzemē, un saskaņā ar šo tiesību normu skaidras naudas maksājumi iekšzemē, kuru summa ir 10 000 BGN vai lielāka, ir jāveic tikai ar naudas pārvedumu vai iemaksu maksājumu kontā, ja robežvērtība ir mazāka par 10 000 EUR?

Trešais jautājums:

Vai Direktīvas (ES) 2015/849 58. panta 1. punkts un 60. panta 4. punkts, ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 49. panta 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļauta tāda valsts tiesību norma, kāda ir aplūkota pamatlietā, ar ko ir noteikta fiksēta administratīvā soda likme par skaidras naudas maksājumu ierobežojumu pārkāpumiem un netiek pieļauts atšķirīgs aprēķins, kurā tiek ņemti vērā konkrētie, atbilstošie apstākļi?

1) Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša: vai Direktīvas (ES) 2015/849 58. pants un 60. panta 4. punkts, ņemot vērā efektivitātes principu un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļauta tāda valsts tiesību norma, kāda ir aplūkota pamatlietā, ar ko ir noteikta fiksēta administratīvā soda likme par skaidras naudas maksājumu ierobežojumu pārkāpumiem, ja ar šo tiesību normu netiek pieļauts, ka tiesa sūdzības [par piemēroto sodu] gadījumā, var noteikt konkrētajiem, atbilstošajiem apstākļiem atbilstīgu administratīvo sodu, kas ir mazāks par paredzēto minimālo apmēru?

Atbilstošās Savienības tiesību normas un judikatūra

LESD 63. pants; Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants un 49. panta 3. punkts; Padomes Direktīvas 88/361/EEK par Līguma 67. panta īstenošanu 1. pants; Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/849 (2015. gada 20. maijs) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK 6., 22. un 65. apsvērumus un 2., 4., 5., 58. un 60. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

Targovski zakon (Komerclikums, turpmāk tekstā – “TZ”) 113., 123., 133., 135.–137. un 147. pants; *Zakon za ograničavane na plashtaniyata v broi* (Likums par skaidras naudas maksājumu ierobežošanu, turpmāk tekstā – “ZOPB”) 1.–3. pants, 5. un 6. pants; *Zakon za administrativnite narusheniya i nakazaniya* (Likums par administratīviem pārkāpumiem un sodiem, turpmāk tekstā – “ZANN”) 27. panta 1. un 5. punkts, 28. panta a) punkts, 63. panta 1. punkts un 83. pants; *Administrativno-protsestualen kodeks* (Administratīvā procesa likums, turpmāk tekstā – “APK”) 208. pants, 218. panta 2. punkts un 223. pants

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Kasācijas sūdzības iesniedzēja atbilstoši Bulgārijas tiesībām ir vienpersoniska sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar juridisko adresi Petričā [*Petrich*], Bulgārijā, kas darbojas vairumtirdzniecības jomā. Vienīgais dalībnieks un vadītājs ir Grieķijas pilsonis, kas dzīvo Grieķijā.
- 2 2018. gada 14. martā sabiedrības juridiskajā adresē notika kopsapulce, kurā tika nolemts vienīgajam dalībniekam izmaksāt dividendes par kopējo summu 100 000 BGN. Norādītā summa ir ar uzņēmuma ienākuma nodokli aplikama nesadalītā peļņa. Tika nolemts summu no sabiedrības kases izmaksāt pa daļām skaidrā naudā.

- 3 Pamatojoties uz šo lēmumu, sabiedrība 2018. gada martā summu 95 000 BGN apmērā vienīgajam dalībniekam izmaksāja skaidrā naudā, sadalot to deviņos maksājumos, katru 10 000 BGN apmērā un vienu maksājumu 5 000 BGN apmērā, par ko tika sagatavoti attiecīgi izdevumu maksājuma uzdevumi.
- 4 Pamatlieta attiecas uz vienu no šiem skaidras naudas maksājumiem, kas tika veikts 2018. gada 14. martā un kas bija 10 000 BGN apmērā. Pusēm nav šaubu par to un, pamatojoties uz tiesvedībā konstatētajiem faktiem, nav strīda par to, ka šī izmaksāto dividenžu summa ietver iepriekš minētā sabiedrības kopsapulces lēmuma izpildi.
- 5 “*Ecotex Bulgaria*” EOOD nodokļu pārbaudē tika konstatēts, ka katrs no šiem skaidras naudas maksājumiem 10 000 BGN apmērā ir ZOPB 3. panta 1. punkta 1. apakšpunktā noteiktā aizlieguma veikt iekšzemes skaidras naudas maksājumus, kuru “summa ir 10 000 BGN vai lielāka”, pārkāpums.
- 6 *Teritorialna direksia na Nationalna agentsia za prihodite Sofia* (Valsts ieņēmumu aģentūras Centrālās pārvaldes Sofijas reģionālā direkcija) noraidīja sabiedrības iebildumus, kas bija pamatoti ar “maznozīmīga pārkāpuma” esamību, un par katru no šiem maksājumiem noteica ZOPB 5. panta 1. punktā paredzēto naudas sodu 50 no 100 katra maksājuma kopējās vērtības apmērā, kas pamatlietā aplūkotā maksājuma gadījumā ir 5 000 BGN.
- 7 “*Ecotex Bulgaria*” EOOD apstrīdēja lēmumu par administratīvo sodu attiecībā uz pamatlietā aplūkoto maksājumu kompetentajā *Rayonen sad*, kas lēmumu apstiprināja pilnā apmērā.
- 8 *Rayonen sad* uzskatīja, ka ar 2018. gada 14. martā veikto skaidras naudas maksājumu par summu 10 000 BGN, kas veidoja daļu no izmaksātajām dividendēm, esot izpildīti pārkāpuma piemērošanas nosacījumi saskaņā ar ZOPB 3. panta 1. punkta 1. apakšpunktu. Pamatojoties uz to, ka jēdziens “maksājums” nav juridiski definēts ZOPB izpratnē, šī tiesa pieņēma, ka ar to esot jāsaprot “jebkurš darījums ar naudu”, neatkarīgi no tā, vai tā ir uzskatāma par atlīdzību.
- 9 Attiecībā uz piemēroto naudas sodu *Rayonen sad* uzskatīja, ka neesot juridiska pamata to grozīt (samazināt). Kā pamatojumu tā norādīja, ka tai esot pienākums ievērot fiksēto likmi saskaņā ar ZOPB 5. panta 1. punktu, proti, 50 no 100 no skaidras naudas maksājuma summas, un aizliegumu noteikt sodu, kas ir zemāks par speciālajā likumā – ZOPB 5. panta 1. punktā paredzēto minimālo apmēru, saskaņā ar ZANN 27. panta 5. punktu.
- 10 *Rayonen sad* saskaņā ar ZANN 28. pantu iesniegumu par pārkāpuma veicēja atbrīvošanu no krimināltiesiska rakstura administratīvās atbildības, pamatojoties uz “maznozīmīga pārkāpuma” esamību, noraidīja, pamatojot, ka pārkāpums saskaņā ar ZOPB 3. panta 1. punkta 1. apakšpunktu neatšķiroties no parastajiem pārkāpumiem un neesot “maznozīmīgs”.

- 11 “*Ecotex Bulgaria*” EOOD apstrīdēja *Rayonen sad* nolēmumu ar kasācijas sūdzību iesniedzējtiesā, kurai lietā ir jāpieņem galīgais spriedums.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 12 Kasācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka tiesības uz sabiedrības peļņas daļu (tiesības uz dividendēm) neesot juridisks darījums vai līgums, kurā paredzēta atlīdzība, un tās neietilpst jēdzienā “maksājums” ZOPB 3. panta 1. punkta 1. apakšpunkta izpratnē.
- 13 Tā arī norāda, ka 2018. gada 14. martā veiktais skaidras naudas maksājums 10 000 BGN apmērā pārsniedzot ierobežojumu saskaņā ar ZOPB 3. panta 1. punkta 1. apakšpunktu tikai par 0,01 BGN, un tādējādi ZOPB 5. panta 1. punktā paredzētais naudas sods 50 no 100 no veiktā maksājuma kopsummas, sods, kas šajā gadījumā veido 5 000 BGN, esot nesamērīgs.
- 14 Atbildētāja kasācijas tiesvedībā uzskata, ka ZOPB 3. panta 1. punkta 1. apakšpunkta noteikumā esot ietverti visi skaidras naudas maksājumi, tostarp nesadalītās peļņas daļas (dividendes) maksājums, ciktāl uz to neattiecas kāds no likumā noteiktajiem izņēmumiem saskaņā ar ZOPB 2. pantu.
- 15 Tā arī norāda, ka ar jēdzienu “maksājums” ZOPB 3. panta 1. punkta 1. apakšpunkta izpratnē esot jāsaprot jebkurš naudas darījums, neatkarīgi no tā, vai tas ir balstīts uz līgumisku vai ārpuslīgumisku pamatu; ietilpstot arī līdzdalības tiesiskās attiecības.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 16 *Zakon za ograničavane na plashtaniyata v broi* (Likums par skaidras naudas maksājumu ierobežošanu, turpmāk tekstā – “ZOPB”) tika pieņemts kā pasākums, ar ko īsteno atcelto Direktīvu 2005/60/EK, un kā valsts instruments, ar kuru transponē Direktīvu (ES) 2015/849, tas tiek minēts šāda paziņojuma 11. punktā: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/NIM/?uri=CELEX:32015L0849>.
- 17 Šajā gadījumā piemērojamās tiesību normas ir ZOPB 3. panta 1. punkta 1. apakšpunkta noteikumi, kas ir jāinterpretē atbilstīgi un saskaņā ar attiecīgajām Savienības tiesībām (skat. spriedumu, 1984. gada 10. aprīlis, *von Colson un Kamann*, 14/83, EU:C:1984:153), un konkrēti, ievērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 63. pantu un Direktīvas (ES) 2015/849 noteikumus.
- 18 Lai izpildītu pienākumu nodrošināt valsts tiesību aktu interpretāciju atbilstīgi Savienības tiesībām (skat. spriedumus, 2000. gada 14. septembris, *Collino un Chiappero*, C-343/98, EU:C:2000:441, 23. punkts, 2007. gada 19. aprīlis, *Farell*, C-356/05, EU:C:2007:229, 40. punkts, un 2012. gada 24. janvāris, *Dominguez*, C-282/10, EU:C:2012:33, 39. punkts), valstu tiesām, ņemot vērā valsts tiesības kopumā un piemērojot judikatūrā un doktrīnā atzītās interpretācijas metodes, ir

jādara visas darbības, kas ir to kompetencē (skat. spriedumus, 2006. gada 4. jūlijs, *Adeneler*, C-212/04, EU:C:2006:443, 111. punkts, un 2012. gada 24. janvāris, *Dominguez*, C-282/10, EU:C:2012:33, 27. pants).

- 19 Savienības tiesību izpratnē kapitāla aprīte savā pamatformā ir finanšu darījums, kas nav maksājums, kas izriet no citām ekonomiskām attiecībām. Eiropas Savienības Tiesa ir nospriedusi, ka atšķirībā no kārtējiem maksājumiem, kas ir saistīti ar juridiska darījuma operācijām pakalpojuma un atlīdzības veidā, “kapitāla aprīte ir finanšu darījumi, kas galvenokārt skar minētās summas ieguldījumus un investīcijas, nevis atlīdzību par pakalpojumu” (spriedums, 1984. gada 31. janvāris, *Luisi un Carbone*, 286/82 un 26/83, EU:C:1984:35, 21. punkts).
- 20 Tiesa uzskata, ka dividenžu saņemšana no komercsabiedrības akcijām un daļām ir uzskatāma par kapitāla brīvas aprītes veidu (spriedums, 2000. gada 6. jūnijs, *Verkooijen*, C-35/98, EU:C:2000:294). LESD 63. panta 1. punktā ir aizliegti visi kapitāla aprītes ierobežojumi dalībvalstu, kā arī dalībvalstu un trešo valstu starpā, tostarp “pasākumi, kas var atturēt nerezidentus veikt ieguldījumus kādā dalībvalstī vai turpināt veikt šādus ieguldījumus” (skat. spriedumus, 2009. gada 22. janvāris, *STEKO Industriemontage*, C-377/07, EU:C:2009:29, 23. un 24. punkts, un 2011. gada 31. marts, *Schröder*, C-450/09, EU:C:2011:198, 30. punkts). Tādēļ nozīme ir atbildei uz jautājumu, vai skaidras naudas maksājumu ierobežojums valsts likumā (*ZOPB* 3. panta 1. punkta 1. apakšpunkts), kurā, pamatojoties uz tā nenoteiktību, ietilpst arī dividenžu izmaksa, veido kapitāla brīvas aprītes un maksājumu slēptu ierobežojumu LESD 63. panta izpratnē.
- 21 Direktīvas (ES) 2015/849 mērķis ir nepieļaut to, ka Savienības finanšu sistēma tiek izmantota nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai. Lai sasniegtu direktīvas mērķus, tika izveidots to profesiju un darbību katalogs, kas ietilpst tās darbības jomā, turklāt dalībvalstis darbības jomu var paplašināt attiecībā uz citām profesijām vai uzņēmumu kategorijām nekā tām, kas minētas 2. panta 1. punktā, un var pieņemt zemākas robežvērtības, papildu vispārīgus ierobežojumus skaidras naudas izmantošanai un turpmākus stingrākus noteikumus.
- 22 Šajā sakarā attiecībā uz sabiedrības atbildību ir jāpārbauda, vai vispārēja valsts tiesību norma, ar ko ierobežo skaidras naudas maksājumus, neatkarīgi no tā, vai tie ir atlīdzība par gūto labumu, ir pieļaujama un vai nesadalītās peļņas daļas izmaksas skaidrā naudā ierobežojums saskaņā ar *ZOPB* 3. panta 1. punkta 1. apakšpunktu ietilpst Direktīvas 2015/849 darbības jomā; ja šāds noteikums ir pieļaujams, rodas jautājums, vai dalībvalstīm ir ļauts noteikt skaidras naudas maksājumu robežvērtību par summu, kas ir mazāka par 10 000 EUR.
- 23 Ja atbilde ir apstiprinoša, ir jāpārbauda, ciktāl tāda valsts tiesību norma kā *ZOPB* 5. panta 1. punkts, ar ko juridiskām personām par visām finanšu operācijām ir paredzēts finansiāls sods fiksētas likmes “50 no 100 no veiktā maksājuma kopsummas” apmērā, attiecībā uz soda samērīgumu saskaņā ar Direktīvas (ES)

2015/849 58. panta 1. punktu un apstākļiem saskaņā ar 60. panta 4. punkta ir pieļaujama un vai ar to, ņemot vērā ZANN 27. panta 5. punktā noteikto aizliegumu tiesai samazināt sodu zem ZOPB 5. panta 1. punktā paredzētā minimālā apmēra, nav pārkāpts efektīvas pārbaudes tiesā princips.

DARBA VERSIJA